

اداره خانہ سی

باب عالی جادہ سندھ قصبہ کتبخانہ.
سیدر، جریدہ یہ متعلق کافہ مسئولیت
و خصوصات ایچون (قصبہ کتبخانہ.
سنه) مراجعت اولونور.

نسخہ سی ۲۰ پارہ در

آبونه بدلی

برسنه لك الی ایکی نسخه، سی یوسنه
اجرتیلہ برابر بروجه پیشین ۳۵
غروش، استانبول ایچون اداره.
خانہ دن آلتق اوزرہ ۲۰ غروشہ در.

نسخہ سی ۲۰ پارہ در

معارف

پنچشنبہ کونلری نشر اولونور فنی و ادبی جریدہ

(محرری : اسماعیل صفا)

دو نوم باشند یوز کبله، بعضی ده آنجا یکری کبله بغدادی
ویرد یکی کبی بر اوراق بوستانی اولان آدم بر جوق
اراضی به مالک اولادن زیاده قازانیر. استانبولک نقاط
مهمه سندن برنده آله جق عرصه نك بدلیله طشره ده بش
اون دوئم اراضی آله بیلیر. عمالک متمنده اراضی
مبايعه اولونور. بونك نتیجه سه «تصرف اراضی» دیرلر.
عمالک وحشیه ده اراضی انسانك انضمام سعیله قیمت
کسب ایتمه دیکي ایچون ثروت طبعیه دن معدود در.
وحشیلر بالکیز بورا ضیده یتیش اشجار و اعمار دن
و حیوانان دن استفاده و تقدی ایدرلر. ایشه بو اراضی
آلت استحصال اولمادیق دن سرمایه اوله ماز. حال بوکه
اراضی حدود ایچینه آله رق اوزرنده چیفت سورولور،
زوع اولونور سه اوزمان سرمایه اولور.

سعدی

مابعدی وار

محاورات فیه

یاخود

صورتیجه شید!

— صو ایچون آتشی سوندیرر؟

— اما یایدیکیز ها؟.. بوده صورتیله جق شیعی؟

— نیچون اولماسین؟ انسان الکیوک معلوماتی اکثریا

اک کوچوک شیلرک اسبابی آراشدیر ماقله اکتساب ایدر.

طاشک هواده طور مایوب یره دوشدیکینی هرکس کوروب

بیلدیکي حالده بونک بالذات اسبابی تحقیق ایدن همان

هرج بوق کیدر. دیکر طرف دن جاذبه نیایله بوتون اجزای

کاشناده حکم فرما اولان بر قوه عظیمه نك اسرارنی

آکلامایه بر حکمی ینه بویه اهمیت سیز بر حادنه سوق ایدر.

جاذبه .. او نه حیرت افزا بر سر خلقت درکه اصغر شده

نامتاهیلک ادعا ایدن ذره لک واسطه امتزاجی اولدینی

کبی اعظمه مده قیاس و تصورک خارجه چیقان قوجه

قوجه دنیارک رابطه بقا نمودی اولمشدر. ارضک

قطرلرده کی باصیقلغنی، مدوجزک اسبابی، اجرام ذوی

الاذنابک اسفار عظیمه نی بزلره تفسیر و ایضاح ایدن جاذبه

قانونلریدر. حال بویه ایکن نهوتنی — طالمش اولدینی

بجر وله واستغراق دن — بر المانک سقوطی ایقاز

کیریلسه اولاکوزه چاریان ماکنلر ده میردن معمولدر.
ده میر ایسه طور اقله مخلوط معدن ایکن قمر ارض دن
جبقاریله رق و حاله افراغ ایدیلیمشدر. ماکنلر آلتنده
بولونان طاشکرک ذلک ارض محصول ایدر. مطبعه نك طاوانی
تخته ایله اورتولمشدر. بو تخته لر ارضک یتیشدیردیکي جسم
آغاچلر دن کسبیلوب آسویه اولونمشدر. دیک اولبورکه :
ارض و محصولات ارض استحصال ثروت ایچون مطلقا
الزمدر.

بناء علیه ارض ایله محصولاتی «سرمایه» اوله بیلیرلر.
ارض منبت و معادن جامع ایسه ثروت طبعیه دندر. فقط
دائما سرمایه اوله ماز. چونکه سرمایه بر آلت استحصالدر.
ارضک آلت استحصال اوله بیلیمه سی انسانک سعی و عملی
منضم اولماقله مشروطدر بر طاقم غیر مسکون قطعات
جسمیه موجوددر که اوراده ارض ایشله دیلمه مشدر.
کیسه نك مالی اولماساق ویک اهون فیشاله آله بیلیمک
شرطیه بورا ضیده اقامتی آرزو ایده جک یک آزادم
واردر. زیرا انسانک اوراده صرف ایده چکی سیه مقابل
آله جق محصولات یک جزشدر.

بونکله برابر بولوندینی مملکتده بعض اسبابه منی
استحصال ثروته مطلوب درجه ده. مقتدر اولمایانلر بموقوله
قطعاتده اهون فیشاله اراضی اشترا ایدوب بر جوق سنه لر
فوق اعماده صورتله چالیشه رق و بر جوق شیدن محرومیت
قاتلانهرق بو اراضی نی بر سرمایه حاله کتیرمه مک موفق
اولماقده درلر.

ایشته امریقا و آسترالیاده کی مستعمرات و مستملکات
حال طبعیه ده قالمش اولان اراضینک مساعی و فیره ثباتکارانه
سایه سنده سرمایه حاله افراغ اولونماسیله میدانه گلشدر.

استمالک ایدیلوب ایشله دیان هر دورلو اراضی بر
نسبتده سرمایه اوله بیلیمک خاصیتی حازر دکدر. بعضلری آز،
برقمی ایسه جوق محصول ایدر. طبعیه درکه اولکیرله نسه
ایکنجی قسم ده فائده لی، ده قیمتلیدر. بو قیمت ایسه
آلت استحصال عد اولونان اراضیده اوصاف طبعیه دن زیاده
انسانک سعیله قوه انبایه نك آرتمشدن، محصولاتنک
فائده کسب ایتمشدن و الحاصل طور براغک صورت مفیده
ده استعمال اولونماسدن ایلمی کلیر. مثلا: بعض اراضی

آتش و — نامنه ابدیت بخش ایدن — کشفیات علمانه سی قوجه حکیم، او کوچوک رهبرک دلائله بولمشد.

— اوت اوله دیرلر، حقکزر وار. بوحالده سزه صوره جق پك چوق شیلر بولایلمد، هله بر کره صو آتشی نیچون سوندیرمیش اوئی آکلایام.

— بونی آکلایاق ایچون اولا آتشک نه اولدیغنی آکلایاملی یز. آتش فعل احتراقک نوعاً برتمنال مجسمه یدر. هر نوع احتراقده بری یاییجی دیگر ی یاییجی اولماق اوزره ایکی ماده نك وجودی الزم ضروریدر. یانان ماده نه اولورسه اولسون اولنک یاییجیسی هواده کی مولد الحوضه در. دیمک اولیورکه آتش آتشکنکی محافظه ایتک ایچون هوانک مولد الحوضه سه محتاج بولونیور. هانکی واسطه ایله اولورسه اولسون آتشی بو غدادن محروم ایده جک اولورسوق بالطبع سوزر. حال بوکه صو بو واسطه لرك الک مؤثرلرنددر. زیرا آتسه تماس ایدر اجز بر قسعی تخر ایدره ک او آنده آتشی احاطه ایدن صو بخاری مولد الحوضه یه حائل اوله رق سونمه سه سبب اولور.

— بعض یانغینلره صیقیلان صولرک آتشی سوندیره جک یرده دهها زیاده تخر پك ایتدیکی روایت اولونور، اصلی وارمیدر؟

— آتشک شدت وجسامته نظراً صویک، مقداری پك آز اولورسه دیدیککزر واقع اوله یایلر. سببه کلنجه : صویک مولد الحوضه ایله مولد المادن مرکب اولدیغنی معلومکزددر. ایشته شدتلی بر آتش آز بر صوی مواد مرکبه سی بولونان بو ایکی غازه آیریر. بو تقدیرده صو یرینه میدانده احتراقه الویریشلی ایکی غاز بولونورکه بونلرکده آتشک آلیونه انضمام ایله یرک رونقنی آرتیره. جق لری طبیعیدر.

— آتشد کستانلر نیچون یاطلار؟

— یمیشلرک اکثرنده اولدیغنی کی کستانلرک ایچنده آز چوق صو وهوا بولونور، تاثیر حرارتله بو صو بخاره منقاب اوله رق کیتدکجه توسع وقوه آستیه سی تزیید ایدر. بر درجه یه کلیرک قابوق تحمل ایدمه یرک یاطلار. — یولک — ساتلر نیچون صیجاقده گری قالبو صوغوقده ایله ری کیده لر؟

— چونکه صیجاقده ساعت رقا صیجاقده اولور.

یعنی اوزار. بناء علیه دهها آغیر حرکت ایدر. صوغوقده ایسه منقبض اولوب قیصالدیندن حرکتی سرعت پیدا ایدر. نتیجه سی اوله رق ساعت گری قالب. ویا — ایکنجی حاله کوره — ایله ری کیده ر.

— پك صیجاق بر اوطوده بعضاً آینه کی، لوحه جامی کی شیلر چاتلایوب دوکولورلر سبی نه در؟

— جام تاثیر حرارتله تحتهدن زیاده منبسط اولور. بو صورتله هر جیره سندن زیاده منبسط اولان آینه ویا لوحه جاملری دهها زیاده انبساطه یر بوله مازلرسه یا چر. چیوملری قیرارلر یاخود کندیلری قیرایلرلر.

— بارداق، پورسان کی قابله صیجاق بر مایع دوکونجه چاتلامه لری ده بونک ایچونمیدر؟

— هب حرارتک اجسام اوزرنده حاصل ایتدیکی انبساطک نتایجیدر: مواد زجاجیه حرارتی پك اتی نقل ایده مزلر. مثلاً بر دمیر چوبو غک بر اوجنی آتسه صوقه کز چوق کچمه دن طوتدیفکزر یرکده ایصیندیغنی حس ایده رسکزر. حال بوکه بر دکنک ویا جام چوبوقده بویله اولماز. بارداغک ایچنه صیجاق مایعی دوکدیککزر زمان جدار داخلی تاثیر حرارتله منبسط اولور. فقط بو انبساط درحال جدار خارجی به انتقال ایده مه دیکندن قاپک ذراتی آرا سنده کی موازنت بوزولور. بونک نتیجه سی اوله رق قاب چاتلار. قاپانی صیقیشمش اولان شیشه لرك اوجاری صیجاق صویه صوقیلر ویا باشقه بر واسطه ایله ایصیدیلرسه — عین سبه مبنی — قاپانی سهولته جیقار. — الیزه، وجودیمزه لقمان روحی فلان سورددیکمز زمان نیچون اورانک اوشودیکنی حس ایده ریز؟

— بو حال اوکی مایه لرك چابق طیران ایتملرندن یعنی چابق اوجوب تخر ایامه لرندن ایله ری کلیر. زیرا زرده تخر اولورسه اوراده حرارت آزالیر.

— نیچون؟

— چونکه بر مایع تخر ایتک ایچون حرارته محتاجدر.

مابعدی وار

ابوالصفا فاده علی کلمی

صاحب امتیاز: احمد نامی